

Aktualitātes demogrāfiskajā situācijā valstī

LU Statistikas un demogrāfijas katedras vad.,prof.,
LZA akadēmiķis

Pēteris Zvidriņš

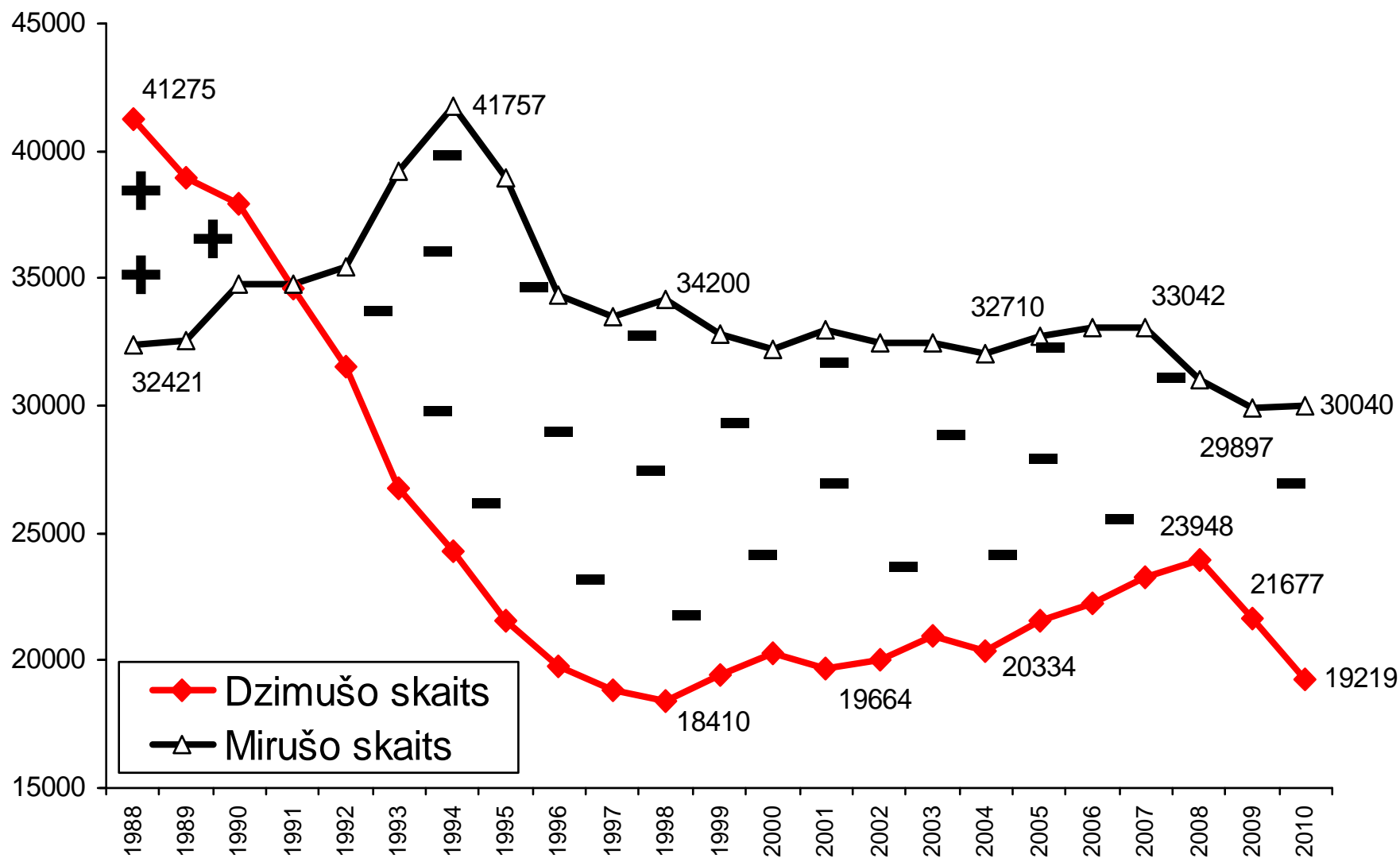
Demogrāfisko lietu padomes sēde

2011.g. 3.jūnijā

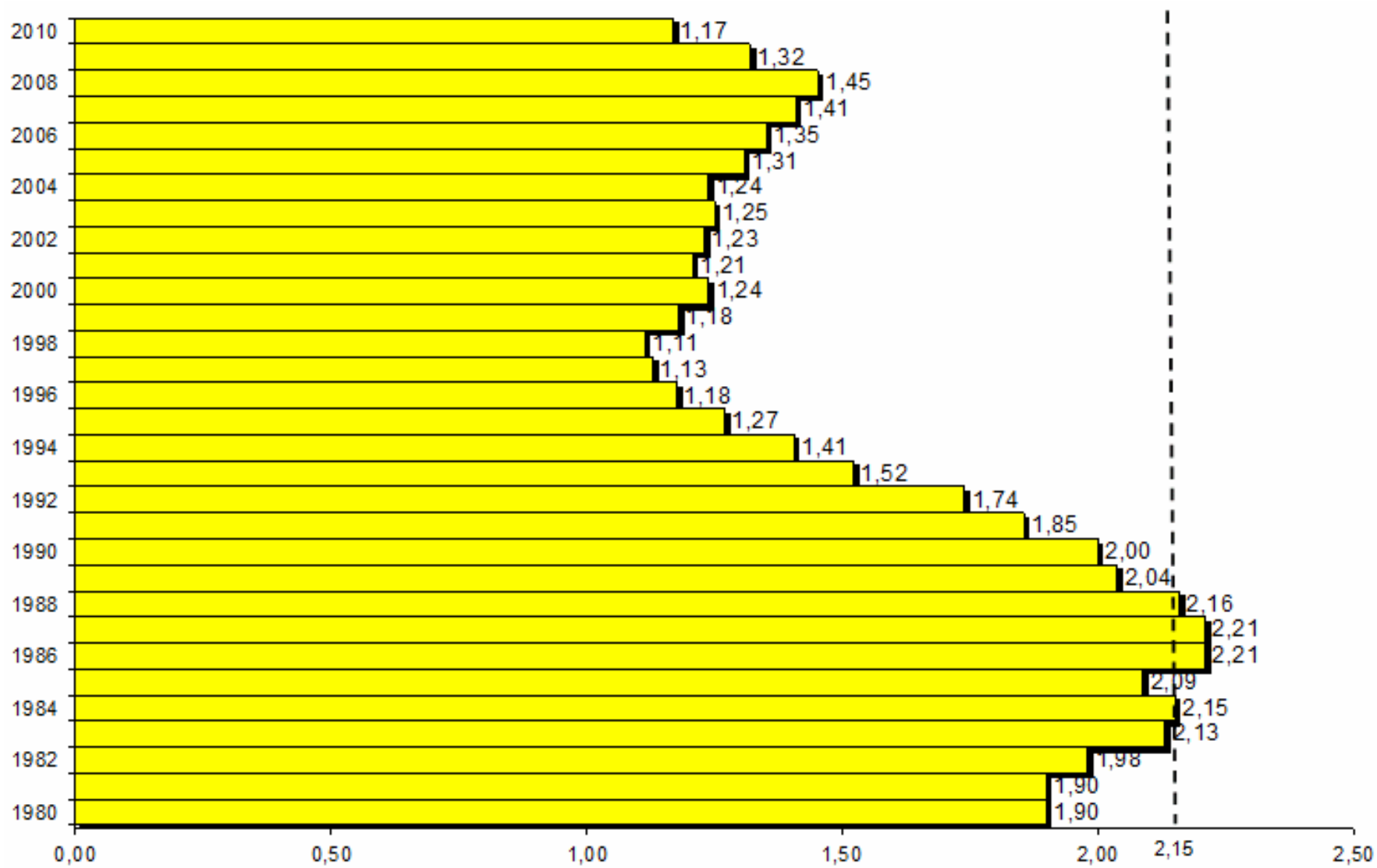
Noslēgto laulību skaits un vidējais laulībā stājušos vecums

Gads	Noslēgto laulību skaits	Laulībā stājušos vidējais vecums		Pirmajā laulībā stājušos vidējais vecums	
		vīrieši	sievietes	vīrieši	sievietes
1990	23619	28,9	26,9	24,5	22,7
1995	11072	30,3	27,9	25,4	23,3
2000	9211	32,0	29,5	26,9	24,9
2001	9258	31,6	29,0	27,0	24,9
2002	9738	31,9	29,3	27,5	25,4
2003	9989	32,0	29,4	27,5	25,4
2004	10370	32,1	29,4	27,8	25,6
2005	12544	32,8	30,0	28,2	26,0
2006	14616	33,0	30,4	28,4	26,3
2007	15486	33,3	30,7	28,5	26,4
2008	12946	33,5	30,9	28,8	26,7
2009	9925	34,0	31,3	29,3	27,1
2010	9290	34,1	31,4	29,4	27,4

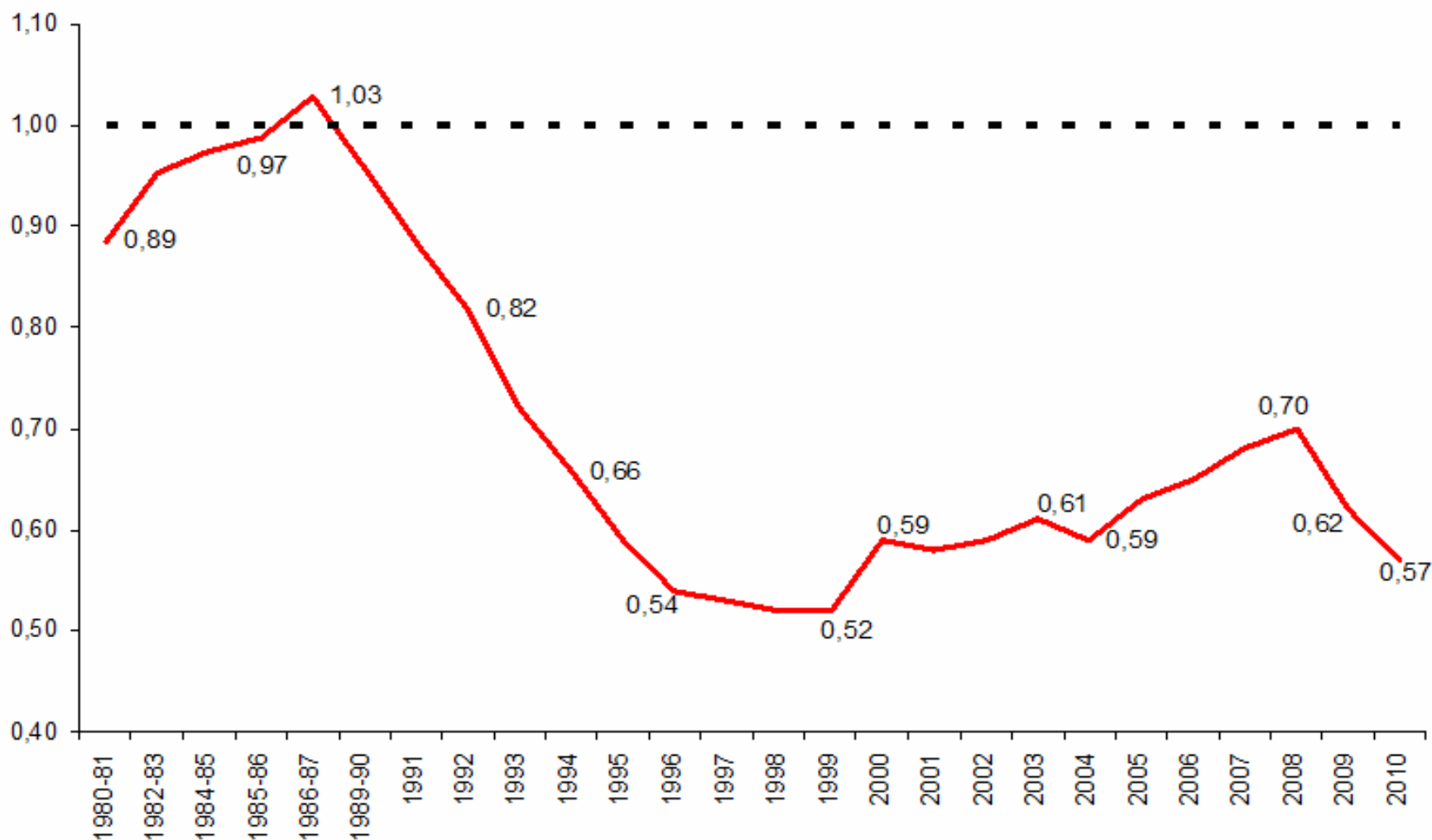
Iedzīvotāju dabiskais pieaugums (samazinājums) Latvijā 1988.-2010.g.

Summārais dzimstības koeficients Latvijā 1980.-2010. g.

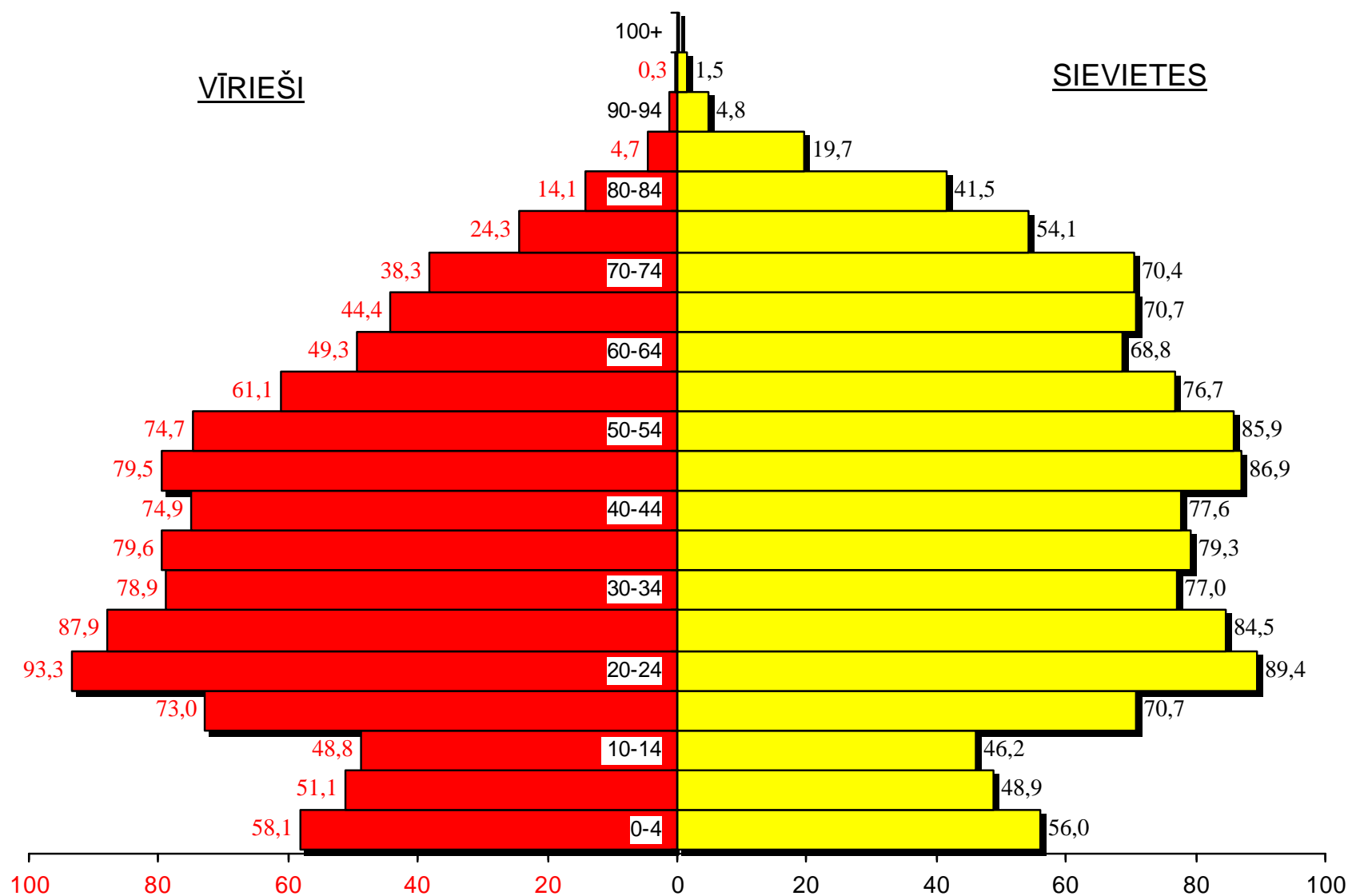

Iedzīvotāju atražošanās neto koeficients Latvijā 1980.-2010. g.

Atražošanās neto koeficients: vidējais meiteņu skaits, kas piedzimst vienai sievietei un nodzīvo līdz vidējam mātes vecumam.

Latvijas iedzīvotāju dzimumvecuma struktūra 2010. gada sākumā (tūkst.)

Iedzīvotāju dabiskā un migratīvā kustība Latvijā 2009.-2011. gada 4 mēnešos (I-IV)

Laulību skaits

-12,0%

Pieaugums 2011.g. pret 2009.g.

Dzimušo skaits

-17,2%

Mirušo skaits

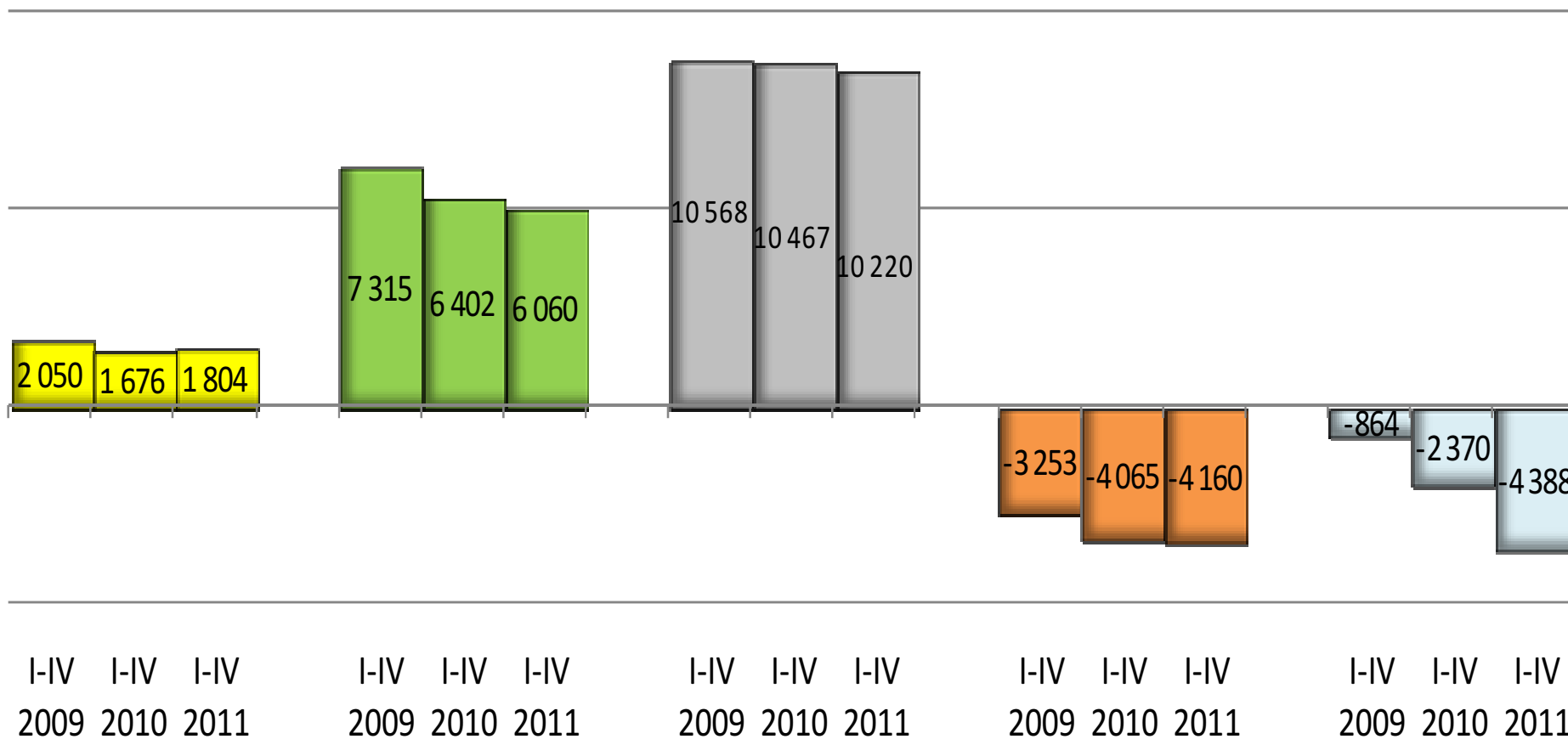
-3,3%

Dabiskais samazinājums

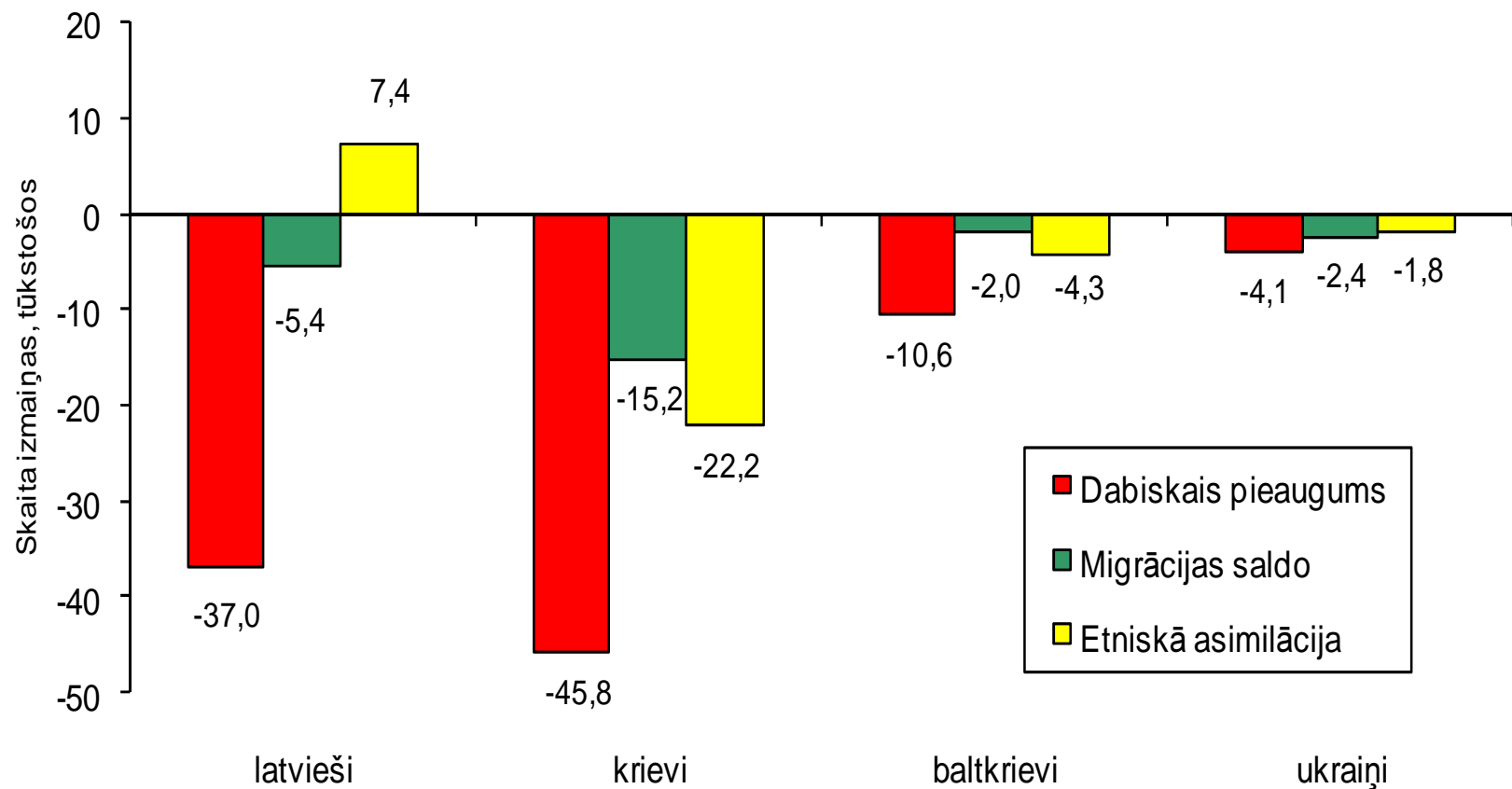
+27,9%

Migrācijas saldo

+407,9%

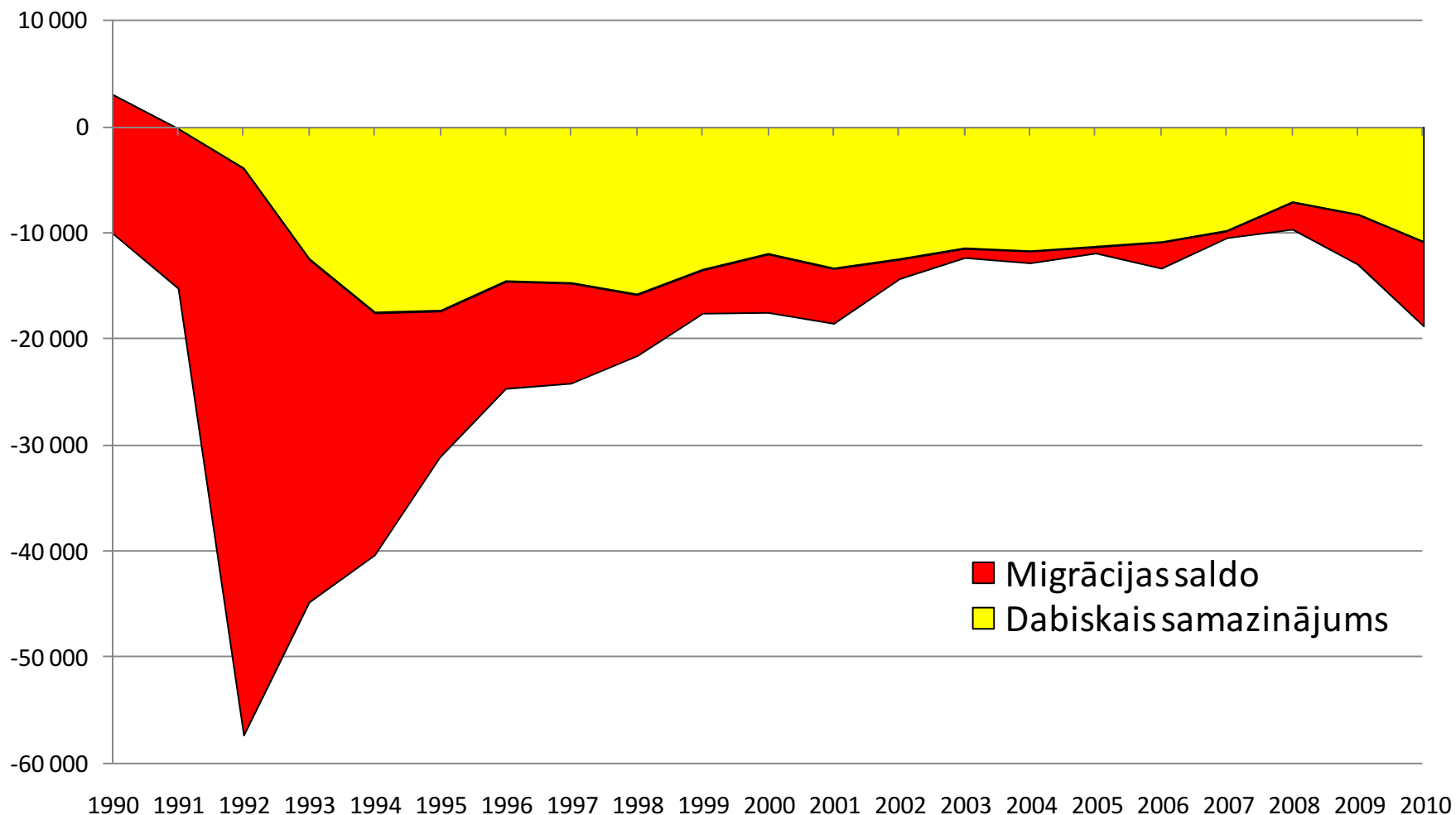
Latvijas četru lielāko etnosu iedzīvotāju skaita izmaiņu faktori 2000.-2009. gadā, tūkstošos

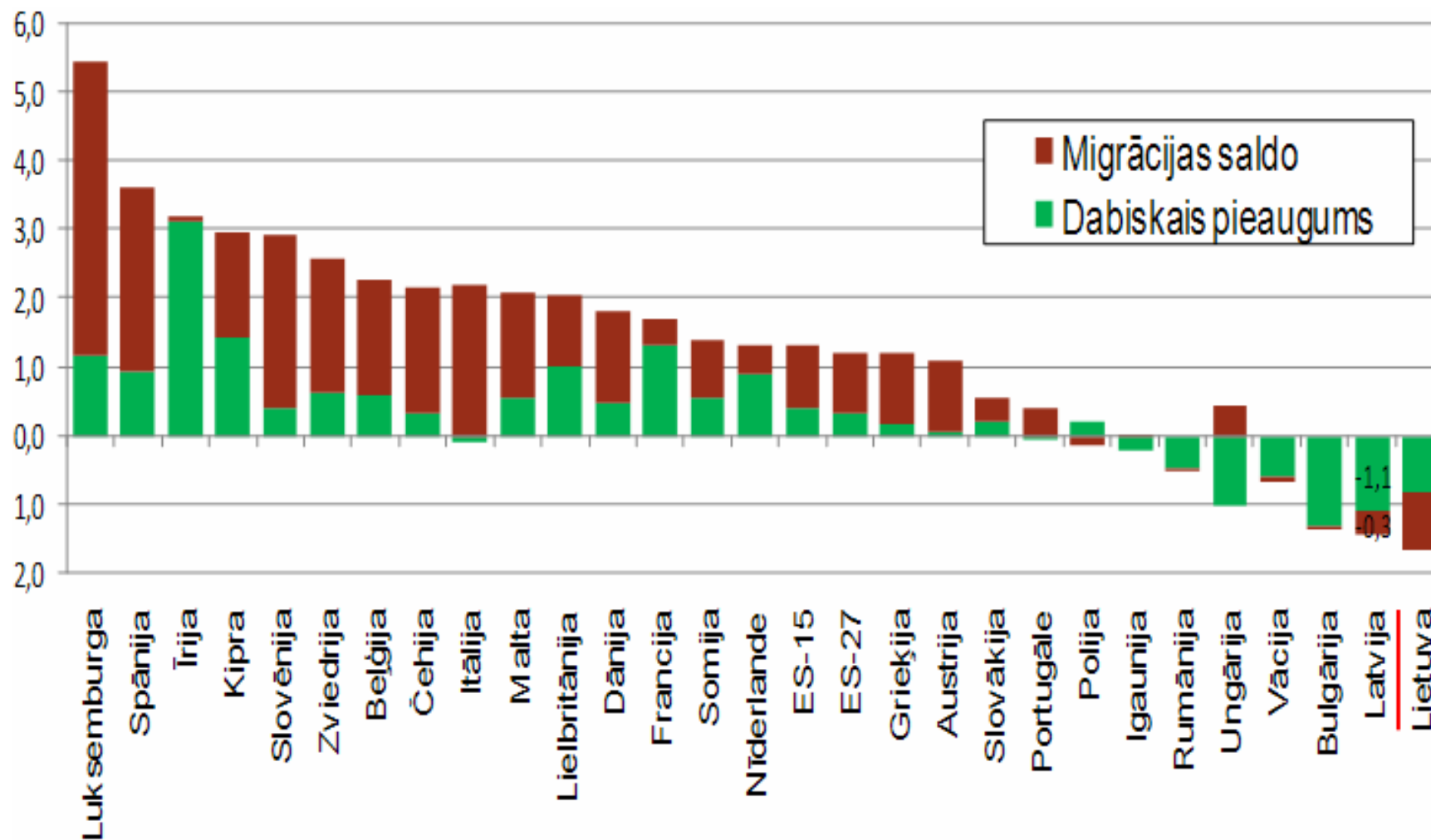
Starptautiskā migrācija Latvijā 1991.-2010.g.

Gads	imigrācija	emigrācija	migrācijas saldo
1991	14684	29729	-15045
1992	6199	59673	-53474
1993	4114	36447	-32333
1994	3046	25869	-22823
1995	2799	16512	-13713
1996	2747	12828	-10081
1997	2913	12333	-9420
1998	3123	8874	-5751
1999	1813	5898	-4085
2000	1627	7131	-5504
2001	1443	6602	-5159
2002	1428	3262	-1834
2003	1364	2210	-846
2004	1665	2744	-1079
2005	1886	2450	-564
2006	2801	5252	-2451
2007	3541	4183	-642
2008	3465	6007	-2542
2009	2688	7388	-4700
2010	2790	10712	-7912

Iedzīvotāju skaita izmaiņas un tās ietekmējošie faktori Latvijā 1990.-2010.g.

ES-27 iedzīvotāju skaita izmaiņas 2007.-2009.g., procentos

Secinājumi un priekšlikumi

Latvija atrodas ļoti dziļas depopulācijas situācijā. Demogrāfisko procesu norisē raksturīga iezīme ir iedzīvotāju skaita samazināšanās, t.sk. latviešiem.

Tas noticis visos neatkarības gados gan dabiskā ceļā, mirstībai pārsniedzot dzimstību, gan arī starptautiskās migrācijas dēļ.

Valstiskās neatkarības divos gadu desmitos zaudēta piektdaļa no iedzīvotāju kopskaita. Tieši mūsu valstī iedzīvotāju skaita zaudējumi bijuši vieni no vislielākajiem pasaulē.

Prognozes nepārprotami liecina, ka valsts iedzīvotāju skaits, arī latviešu skaits, tuvākajos gados turpinās samazināties, tomēr vidēji tālā perspektīvā depopulāciju varētu apturēt, neatliekami īstenojot kompleksu ilgtermiņa programmu.

Ņemot vērā Latvijas iztukšošanos un demogrāfisko novecošanos, kā arī latviešu izmiršanas tempus, neatliekami jārisina valsts un latviešu tautas prioritārie demogrāfiskie uzdevumi, izstrādājot un īstenojot aktīvāku demogrāfisko politiku.

Svarīgāko uzdevumu vidū vispirms jāmin nepieciešamība panākt laulātības un dzimstības krituma apturēšanu un sekojošu dzimstības pieaugumu, iedzīvotāju dzīvotspējas sistemātisku pieaugumu (īpaši vīriešiem), emigrācijas tempu mazināšanos un kaut vai daļēju Latvijas izcelsmes darbaspēka atgriešanos. Apsverams jautājums par imigrācijas politikas pasākumiem, kuri atbilst nacionālajām interesēm.

Demogrāfisko procesu precīzākam atspoguļojumam nepieciešams uzlabot demogrāfiskās statistikas kvalitāti, it īpaši migrācijas statistiku.